

■ Warsztaty projekt Matra III

Novotel, Warszawa 13 grudnia 2004 r.

Paweł Tabęcki

Kierownik Działu Katastralnej Bazy Danych

Biuro Geodety Województwa Mazowieckiego w Warszawie

13 grudnia 2004 r. w Warszawie w Hotelu Novotel (dawny Forum) odbyły się pod egidą Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (GUGiK) warsztaty zorganizowane w ramach realizacji projektu Matra III - Wsparcie procesu budowy centralnej bazy danych katastralnych w województwie mazowieckim w Polsce. W spotkaniu udział wzięli starostowie i geodeci powiatowi z województwa mazowieckiego, wojewódzcy inspektorzy nadzoru geodezyjnego i kartograficznego oraz geodeci województw. W warsztatach uczestniczyli także przedstawiciele GUGiK (m.in. w osobie Wiceprezesa Pana Ryszarda Preussa), Biura Geodety Województwa Mazowieckiego w Warszawie (BGWM), firmy Intergraph Polska oraz konsorcjum Kadaster International / DHV Consultants - Panowie Karel Welter i Andrzej Kwitowski.

Spotkanie przebiegało według następującego porządku:

1. Wprowadzenie - Ryszard Preuss Wiceprezes GUGiK.
2. Kierunki rozwoju europejskich organizacji katastralnych - Andrzej Kwitowski, DHV Consultanst (Holandia).
3. Prezentacja kataster on line w Holandii - Karel Welter, Kadaster (Holandia).
4. Projekty MATRA, definicja problemów, proponowane rozwiązania oraz koncepcja powiązania systemów MATRA II i IPE - Witold Radzio z-ca dyrektora Departamentu Katastru i Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego w GUGiK.
5. Mazowiecka Baza Katastralna - Paweł Tabęcki, Kierownik Działu Katastralnej Bazy Danych w BGWM.
6. Aplikacja zarządzająca MBK - Robert Widz, Dyrektor ds. Sprzedaży i Marketingu, Intergraph Polska Sp. z o.o.
7. Przedstawienie wyników testów systemu MATRA II - Stanisław Zaremba, ekspert GUGiK.

Pan Andrzej Kwitowski zaprezentował kierunki rozwoju europejskich organizacji katastralnych ze szczególnym podkreśleniem wagi:

- 1) niezależności politycznej tych organizacji,
- 2) przyjęcia długofalowego planu działania,
- 3) standaryzacji danych i procesów ich udostępniania,
- 4) udostępniania informacji katastralnej dla szerokiego grona odbiorców,
- 5) informacji katastralnej dla rozwoju gospodarki.

Pan Karel Welter przedstawił system dostępu do danych katastralnych funkcjonujący w Holandii. Pomimo łączenia się w trakcie prezentacji z Internetem za pośrednictwem telefonu komórkowego (mała przepustowość przepływu danych ok. 40 Kb/s) udało się przedstawić pełną funkcjonalność systemu z punktu widzenia użytkownika Internetowego zarówno nazwanego (posiadającego dostęp do danych na mocy stosownej umowy podpisanej z organizacją zarządzającą systemem Kadaster, logującego się do systemu przy wykorzystaniu loginu i hasła) jak zwykłego internauty korzystającego z serwisu np. po raz pierwszy. Przeszukiwanie bazy danych w celu pozyskania żądanych informacji odbywa się wg kryteriów adresowych (kod lub nr adresowy) bądź geodezyjnych (nazwy jednostki ewidencyjnej, numeru działki). Dostęp do danych osobowych nie jest

ograniczony, nie można jednak przeszukiwać bazy wg tego kryterium (np. odszukać wszystkie działki należące do danej osoby). Płatności w przypadku dowolnego użytkownika realizowane są przy użyciu karty kredytowej (rozwijane są obecnie inne formy płatności np. przelewy elektroniczne). Użytkownikom nazwanym są przesyłane rachunki za udostępnione informacje w danym okresie rozliczeniowym. Praca z systemem odbywa się za pośrednictwem przeglądarki internetowej bez konieczności instalowania dodatkowego oprogramowania.

Pan Witold Radzio przedstawił genezę powstania projektu, jego uczestników, założenia i oczekiwane rezultaty oraz plany połączenia Mazowieckiej Bazy Katastralnej (MBK) z innymi systemami regionalnymi i krajowymi, w tym m.in. z Topograficzną Bazą Danych (TBD) i Integrującą Platformą Elektroniczną (IPE). Paweł Tabęcki zaprezentował architekturę systemu, która z punktu widzenia powiatu nie odbiega w znacznym stopniu od obecnie stosowanych rozwiązań. Składa się ona ze stanowisk roboczych, sieci i serwera z danymi katastralnymi. Różnica polega na tym, że praktycznie nie ma ograniczenia, co do liczby komputerów pracujących w systemie, oprogramowanie aplikacyjne jest zainstalowane tylko na serwerze aplikacji, a użytkownik wykorzystuje jedynie przeglądarkę internetową komunikując się z serwerem aplikacji za pośrednictwem Intranetu. Rola BGWM sprowadza się do obsługi technicznej systemu MBK dot. serwerów, łącz, bezpieczeństwa, wsparcia technicznego użytkowników oraz zarządzania aplikacją. System składa się z 3 modułów: wojewódzkiego, gdzie zlokalizowane są serwery i administratorzy systemu, powiatowego tworzonego przez użytkowników powiatowych odpowiadających za administrację danych (wprowadzanie zmian, udostępnianie danych) oraz internetowego odpowiedzialnego za udostępnianie danych przez Internet.

W ramach projektu MATRA II powstała aplikacja do prowadzenia ewidencji gruntów, budynków i lokali, wykonana przez Intergraph Polska sp. z o.o. Możliwości aplikacji, która przyjęła nazwę Kataster onLine zaprezentował Pan Robert Widz. Aplikacja umożliwia zarządzanie danymi katastralnymi w jednej opisowo-geometrycznej bazie danych, obsługiwanej za pośrednictwem sieci intranetowej przez właściwych miejscowo pracowników starostw powiatowych (wprowadzanie zmian, przeglądanie danych), co było podstawowym założeniem projektu MATRA II. Przyjęty model danych jest zgodny ze standardem SWDE i charakteryzuje się tym, że nie ma w tym modelu rozróżnienia pomiędzy częścią opisową i geometryczną. W modelu zdefiniowane są obiekty ewidencyjne, które posiadają atrybuty (w tym atrybuty geometryczne). Mapa jest rodzajem raportu, generowanym na podstawie atrybutów obiektów ewidencyjnych. W aplikacji zastosowano kilka poziomów kontroli danych umożliwiających wykrycie różnego rodzaju błędów (syntaktycznych, semantycznych, merytorycznych i topologicznych), jakie mogą powstać w procesie przyjmowania danych do zasobu bądź modyfikacji już istniejących zbiorów. Zadania realizowane za pośrednictwem aplikacji można podzielić na kilka następujących grup:

- 1) aktualizacja danych ewidencji gruntów, budynków i lokali,
- 2) wydawanie dokumentów,
- 3) wydawanie danych,
- 4) udostępnianie informacji katastralnej,
- 5) rejestracja KERG i wydawanie danych wykonawcom,
- 6) kontrola operatów geodezyjnych,
- 7) Rejestr Cen i Wartości Nieruchomości,

- 8) analiza danych katastralnych analizy przestrzenne,
- 9) monitorowanie wykorzystania systemu.

Możliwość realizacji wymienionych zadań przez poszczególnych użytkowników systemu może być dowolnie konfigurowana przez administratorów powiatowych w zależności od przyjętej w danym ośrodku organizacji pracy. Praca z systemem ujęta jest w ściśle określone scenariusze postępowania, które krok po kroku wyznaczają operatorowi zakres wprowadzanych parametrów potrzebnych do np. zarejestrowania zmiany, lub wglądu w dane. Wszystkie operacje wykonywane w systemie przez użytkowników i administratorów (powiatowych i wojewódzkich) są rejestrowane i zapisywane w historii . Kataster onLine posiada rozbudowany system bezpieczeństwa. Opiera się on na: szyfrowaniu komunikacji, autoryzacji użytkownika i stanowiska pracy, profilach użytkowników (ustawienia uprawnień do scenariuszy, funkcji, raportów, map, dostępu do danych osobowych), monitorowaniu pracy użytkowników w systemie. Kataster onLine zapewnia wymianę danych z systemami mapy zasadniczej, Rejestrem Cen i Wartości Nieruchomości, ZSZiK, IPE, lokalnymi SIP. Wymiana danych odbywa się z użyciem plików SWDE, które eksportowane są ręcznie lub automatycznie (np. w trybie nocnym). Współpraca z systemem obsługującym mapę zasadniczą polega na przekazywaniu informacji o pracy geodezyjnej (KERG, zakres, asortyment, zgłaszający...), udostępnianiu: wypisów, wyrysów, zestawień punktów granicznych, rezerwacji numerów działek, budynków i punktów. Możliwe jest także przekazywanie danych geometrycznych o wykonanej pracy geodezyjnej w postaci warstw projektowych i warstw aktualnych ewidencji gruntów i budynków. Rejestr Cen i Wartości Nieruchomości jest niezależnym modułem aplikacji Kataster onLine pozwalającym na gromadzenie informacji z aktów notarialnych i wycen nieruchomości. Współpraca z systemem katastralnym polega na wykrywaniu rozbieżności pomiędzy danymi rejestrowanymi z dokumentów, a informacją zawartą w katastrze nieruchomości. Współpraca z systemem ZSZiK oraz IPE odbywa się poprzez pliki SWDE, które mają gwarantowaną zgodność z wymogami tych systemów.

Ogólne wyniki analizy systemu zbudowanego w ramach realizacji projektu Matra II, w zakresie zgodności z obowiązującymi przepisami i standardami technicznymi przedstawił Pan Stanisław Zaremba. W ramach audytu poddano analizie dokumentację systemu oraz przetestowano 46 scenariuszy. Nie zaobserwowano błędów krytycznych. Do 7 scenariuszy sformułowano uwagi, co do zmiany w konstrukcji oprogramowania. Szczegółowy raport z wykonania audytu został (koniec grudnia) przekazany do GUGiK. Po jego analizie zostaną wprowadzone stosowne zmiany w oprogramowaniu (część z uwag została już uwzględniona przez twórcę programu).

Przedstawiciele GUGiK poinformowali uczestników warsztatów, że w GUGiK zostanie przygotowany zestaw podstawowych testów akceptacyjnych systemów do obsługi bazy danych katastralnych (w porozumieniu z twórcami tego typu programów), które zostaną opublikowane na stronie internetowej www.gugik.gov.pl. Testy będą miały charakter testów autorskich (selftest), będą wykonywane przez samych twórców programów, a ich wyniki będą zamieszczane na stronie internetowej GUGiK. Jest to konieczne działanie w procesie standaryzacji danych katastralnych w Polsce. Zakomunikowano jednocześnie, że w GUGiK trwają prace przygotowawcze nad stworzeniem geoportalu na bazie danych katastralnych gromadzonych w IPE.

GUGiK posiada licencje na program Kataster on Line dla całego województwa mazowieckiego oraz dla 25 powiatów z terenu kraju. Po uruchomieniu tego systemu we wszystkich ośrodkach wdrożeniowych uczestniczących w projekcie Matra II (powiat:

ciechanowski, miński, piaseczyński oraz dzielnice Ursynów i Włochy m. st. Warszawy) licencje na ten program będą udostępniane nieodpłatnie wszystkim powiatom, które zgłoszą takie zapotrzebowanie.

Dyskusja skupiła się na kwestiach technicznych dot. MBK i programu Kataster on Line . Poruszono również sprawę wsparcia finansowego Starostów w realizacji prac obejmujących modernizację ewidencji gruntów i budynków w ramach projektów Phare realizowanych wspólnie przez GUGiK i ARiMR. Będą one dotyczyły integracji danych opisowych i geometrycznych i obejmowały ok. 15 mln działek, a opracowania wynikowe zostaną dostarczone do PODGiK w postaci plików SWDE.